

CLUSTER KRUISKENSBERG EN OMGEVING

De Kruiskensberg is vandaag een bovenlokale gekende recreatieplek. Recreanten komen er vooral rust en natuur opzoeken, en met de kapel heeft de locatie een rijke historische geschiedenis. In de directe omgeving van de Kruiskensberg zijn meerdere interessante bestemmingen. De Grote Nete met het toekomstige Sigmaproject, de Merodese bossen op de grens van Herenthout, het Zwart water, het Hollands Kamp. Hiernaast liggen er meerdere interessante horecagelegenheden in de omgeving, boerderijen die streekproducten aanbieden en bijzondere hoeves zoals Steynehof langs de Steynehofweg.

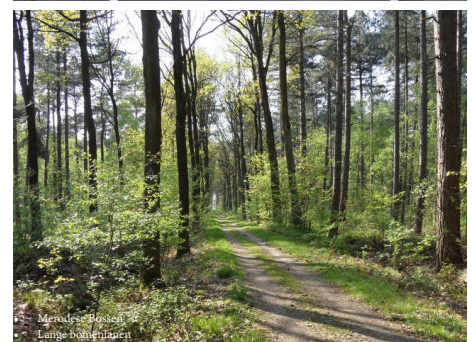
Hoewel deze bijzondere bestemmingen in een directe omgeving van elkaar liggen worden ze niet als één gebied gebruikt en gekend. De doorsnijding met de wegen Kruiskensbaan, de Bevelsesteenweg en Heikant en de oversteekbaarheid hiervan bepalen in sterke mate samen met diverse privé-eigendommen deze versnippering.

De Merodese bossen is een wandelgebied dat vooral gericht is op recreanten vanuit Herenthout, terwijl de Kruiskensberg vooral vanuit Bevel goed bereikbaar is. Een recreatieve uitwisseling tussen deze gebieden is vrijwel niet bestaand.

Vandaag bevinden zich langsheen de Kruiskensbaan verschillende

café'tjes die recreanten uit de omgeving aantrekken. Elk van deze horecazen beschikt over een eigen parking die hun stempel drukken op het omliggende landschap.

Naast deze caféparkings wordt er ook geparkeerd op eerder kwetsbare plaatsen waardoor de draagkracht van dit gebied in gedrang wordt gebracht. Zo wordt bijvoorbeeld de Netedijk gebruikt als informele parking door wandelaars die hier hun route langs de Grote Nete starten, ook het deelgebied Kruiskensberg beschikt over een parking met een grote footprint in de onmiddellijke nabijheid van de cultuurhistorische site met kapel. In het ontwerpend onderzoek gaan wij op zoek naar een centrale plaats voor één clusterparking die gekoppeld is aan het netwerk op de grote schaal en die bovendien op een veilige manier bereikbaar is vanuit de verschillende deelgebieden.

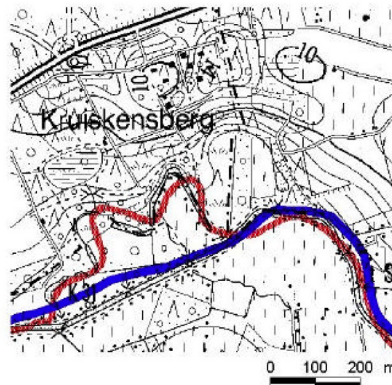
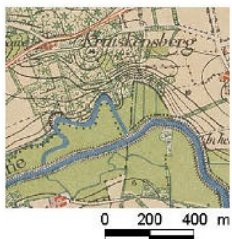

ACHTERGROND

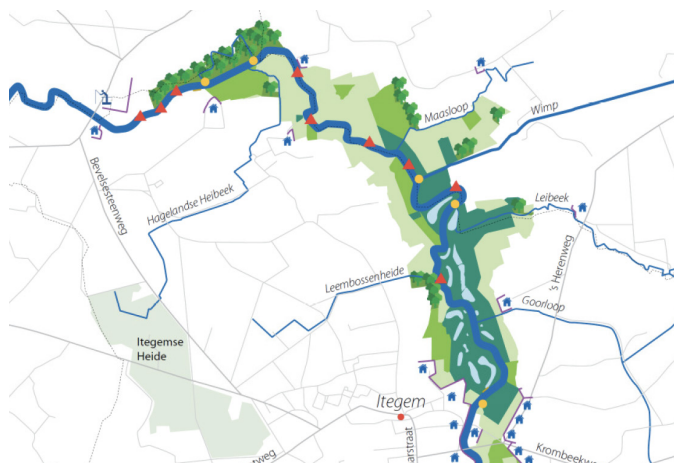
Topografische kaart 1860
MGI, 1ste editie

Topografische kaart 1980
NGI

LEGENDE

- Grote Nete 1775, na 6de orde transponering
- Grote Nete 1860

Historie

De cluster situeert zich op en rondom de hoge rug waarop Herenthout ontstaan is. Op de Ferrariskaart zien we dat dit gebied in de 18de eeuw hoofdzakelijk uit heide bestond. Een eeuw later, ten tijde van Vandermaelen zien we dat deze heidegebieden op de meeste plaatsen bebost werden. Tot de jaren 1860 maakt de oude meander nog deel uit van de Grote Nete. Op de historische kaarten zien we dat deze meander de grens vormt tussen het natte, open beemdenlandschap en het beboste gebied.

De ontstaansgeschiedenis van de verschillende deelgebieden verspreidt zich over verschillende tijdslagen. De kruiskensberg vindt zijn oorsprong als bedevaartsoord terug in de 13de eeuw toen een zieke schaapherder van een bron dronk en genas. Het kasteeldomein Steinenhof waarin vroeger verschillende hoven lagen dateert uit het einde van de 19de eeuw, vandaag is dit domein volledig geprivatiseerd. Op het noord-oostelijke deelgebied werd omstreek 1800 vooral naalddhout aangeplant. Dit dennenhout moest dienen als stuthout voor de mijnen. De dreven die dit bos doorkruisen dateren uit een latere periode. De Merodese Bossen dankt haar naam aan de familie De Merode die het gebied meer dan 100 jaar in bezit had. Tot slot is er de Niemandshoek of de vallei van de Wimp en de Grote Nete. Op de historische kaarten zien we een duidelijke relatie tussen het grondgebruik en de landschapsstructuur. Zo onderscheiden we beemden in de valleien van de waterlopen, akkers omgeven door houtkanten of hagen op de hogere gronden en boscomplexen in de buurt van het kasteel van Herlaar. De grootste wijziging gebeurde vermoedelijk na de tweede wereldoorlog met de omzetting van beemden naar bemest weiland.

Beheerplan

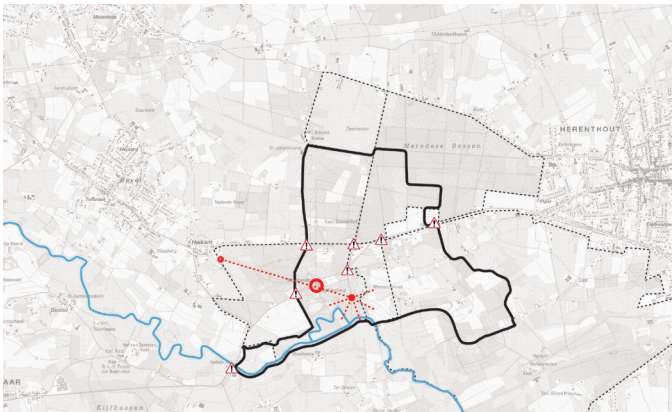
PM

Sigma

Bij het Sigmaproject tussen Hellebrug - Herenbossen wordt de klemtoon gelegd op het herstel van de natuurlijke vallei zodat natte natuur weer hoogtij kan vieren. Op welgekozen plaatsen wordt de rivierdijk lokaal verlaagd zodat het water weer uimte krijgt. De oude meander wordt terug vergraven met de Grote Nete.

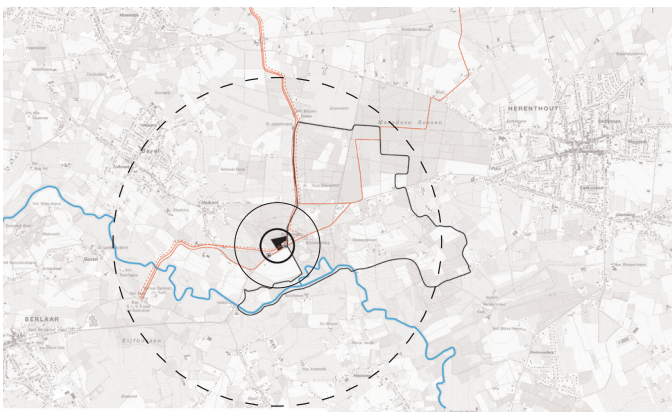
PRINCIPES CLUSTER

Versterken relatie tussen de verschillende deelgebieden

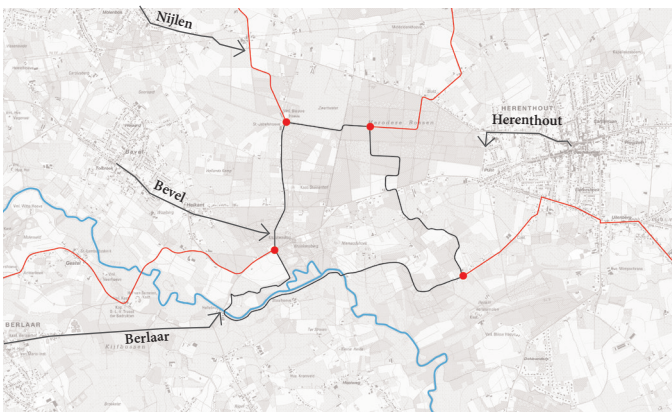
- slechten barrières
- creëren zichtassen
- hoofdroute

Duidelijke hoofdentree

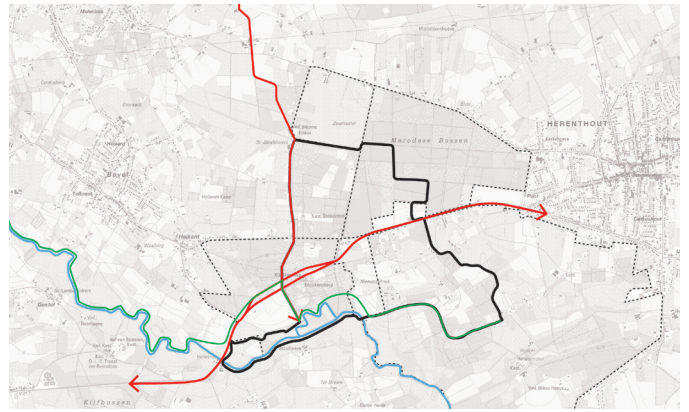
- 1 landschappelijke parking gekoppeld aan de Kruiskensbaan
- parking gesitueerd nabij bestaande druk bezochte horecazen gekoppeld aan site Kruiskensberg
- parking gekoppeld aan het recreatieve netwerk, as hoofdnetwerk

Secundair netwerk

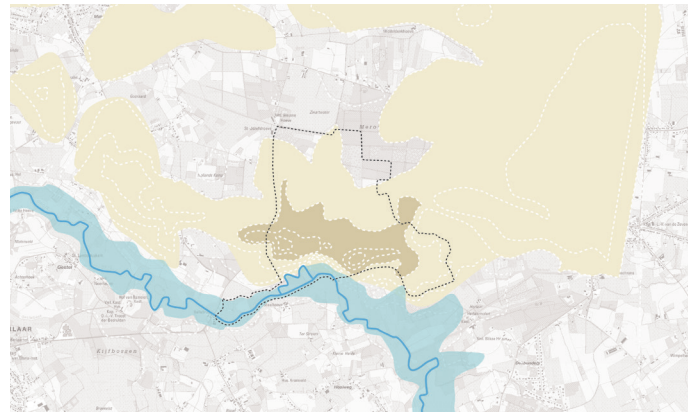
- aantakken op bestaande recreatieve netwerk
- mogelijkheid tot inkorten/ verlengen route
- verknoping richting dorpen
- lokale toegangen

Verankering cluster door hoofdrouthenetwerk

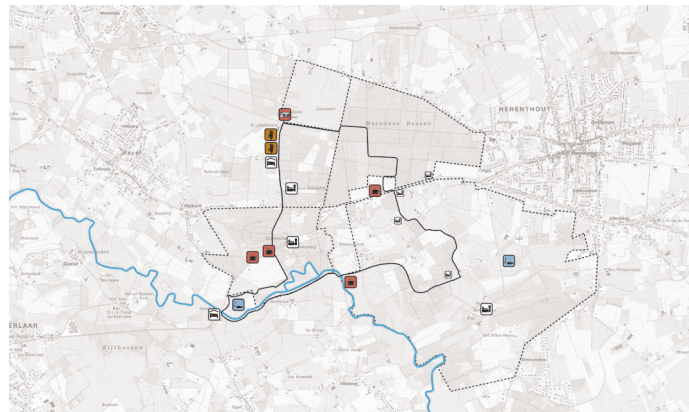
- veilige fietsroute in oost-westelijke richting
- dwarsroute van Nete tot Nete
- route langsheen de Nete
- aantakken op bestaande netwerk

Vergroten landschappelijke beleving

- herstel beemdenlandschap langsheen Grote Nete
- beleefbaar maken steilrand Kruiskensberg - Grote Nete
- van heidefragmenten naar een aaneengesloten open ruimte

Route langsheen bestemmingen

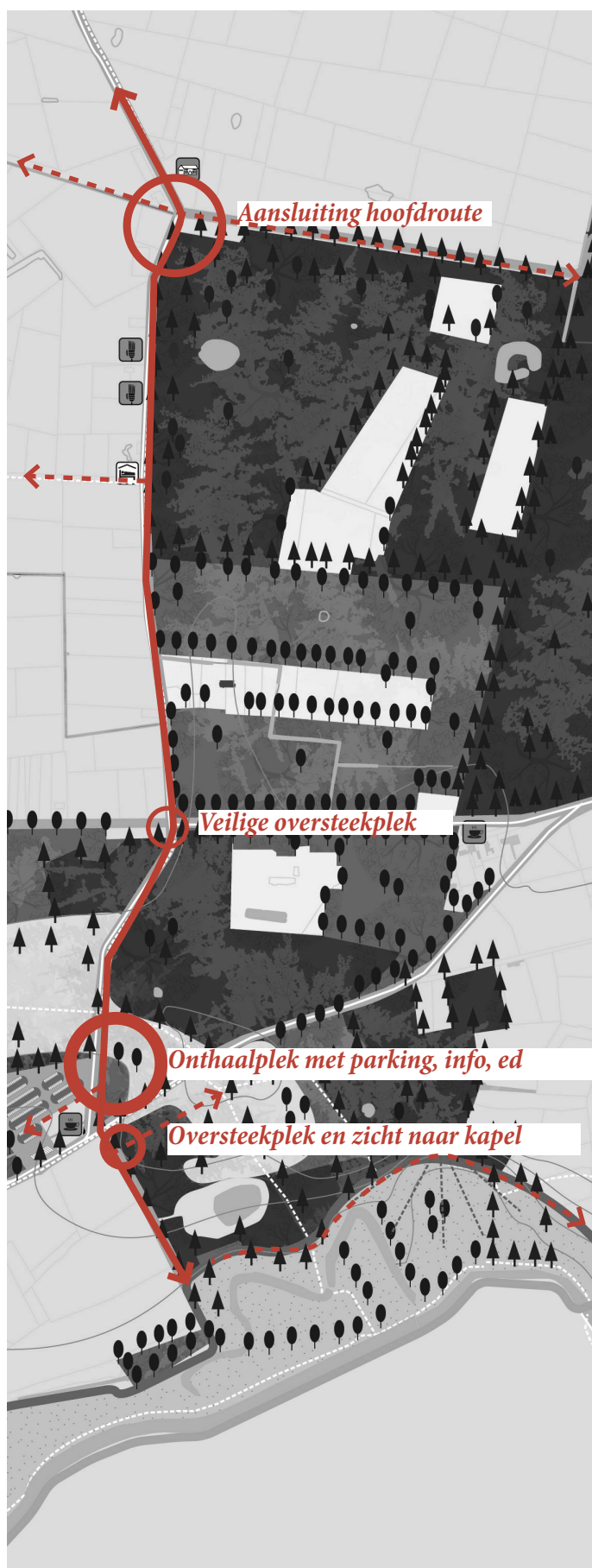
- route langsheen relictten
- secundaire route naar kapel en kasteel om rust te bewaren
- route langheen horeca

INRICHTINGSSCHETS

-
- ① Heidegebied vergroten op de locatie van de hoge rug
 - ② Hoofdas die de Grote en de Kleine Nete met elkaar verbindt.
 - ③ Onthaalplek met parking en info langsheen de hoofdas
 - ④ Neteroute die ter hoogte van de Kruiskensberg even samen valt met de centrale hoofdas.
 - ⑤ De Neteroute komt langs het uitkijkpunt met zicht op de meander en de beemden
 - ⑥ Vrijliggend fietspad naast de Kruiskensbaan sluit aan op functionele route
 - ⑦ Veilige oversteekplaats
 - ⑧ Open maken vijver
 - ⑨ Heidegebied om variatie te brengen in de beleving van de Merodese Bossen

EEN NIEUWE CENTRALE AS

Centrale as

De nieuwe centrale as krijgt zowel betekenis op schaal van de cluster als op schaal van de gemeente. Op schaal van de gemeente vormt deze recreatieve fietsas de verbinding tussen de Grote en de Kleine Nete. Op schaal van de cluster maakt de centrale as deel uit van de clusterroute die de verschillende deelgebieden met elkaar verbindt.

Langsheen deze as liggen verschillende bestemmingen zoals de parking met infopunt, enkele horecazaken en bestaande hoeves met streekproducten. Er is bewust voor gekozen om deze harde functies langsheen de centrale as te leggen zodat de eerder kwetsbare plaatsen niet verstoord worden.

De fietsas kruist op twee plaatsen de rijweg, namelijk bij de Kruiskensbaan en Heikant. Op deze plaatsen wordt een veilige oversteek voorzien.

Omgeving, The Bluff, parking en onthaalsite